

Suomella on kaikki
edellytykset edistää
vihreää siirtymää

Vihreä siirtymä tehdään yhdessä

Vihreä siirtymä on Suomelle valtava voimavara ja mahdollisuus. Se on paitsi välttämättömyys ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja luontokadon pysäyttämiseksi, mutta myös työpaikkoja ja hyvinvointia Suomeen luova talouden veturi.

Suomalaiset kaipaavat kuitenkin aiheeseen selkeyttä ja ymmärrettävyyttä. Swecon toteuttaman kyselyn mukaan aihe koetaan vaikeaselkoiseksi. Lisäksi jopa kolmasosa suomalaisista sanoo, ettei ole luottavainen vihreän siirtymän toteutumiseen.

Vaikeaselkoisuuden lisäksi yksi ongelma on siinä, että ymmärrys vihreästä siirtymästä on liian kapea-alainen. Sen katsotaan kattavan lähinnä teollisuuden ratkaisuja ja energiamurrosta. Kuitenkin siihen kuuluu myös rakentamisen ja infrastruktuurin kiertotalous ja resurssitehokkuus, muuntorakentaminen, energiatehokkaat ratkaisut sekä ilmastonmuutokseen sopeutuva kaupunkisuunnittelu ja biodiversiteettiä vahvistava kaavoitus. Se on myös kestäväää kaupunkikehitystä, ketterää julkista liikennettä, energiatehokasta asumista ja luonnon monimuotoisuuden tukemista.

Vihreä siirtymä on siis jo käynnissä monilla aloilla. Se vahvistaa Suomen kriisinkestävyyttä ja tuo yhteiskunnallista vaurautta ja vientituloja.

Meidän täytyy tukea tätä kehitystä ja samanaikaisesti tuottaa aiheesta uutta tietoa ja luoda mahdollisuuksia vireälle kansalaiskeskustelulle. Vain siten voimme edistää vihreää siirtymää ja luoda uutta kestäväää kasvua.

Meillä on siihen kaikki edellytykset.

”Suomalaiset suhtautuvat vihreään siirtymään ristiriitaisesti, paljastaa marraskuussa 2023 tekemämme kysely. Jopa kolmasosa suomalaisista kertoo, ettei ole luottavainen vihreän siirtymän toteutumiseen. Puolet suomalaisista pitää kuitenkin vihreän siirtymän toteutumista välttämättömänä ja 82 % arvioi vihreän siirtymän hyödyttävän suomalaista yhteiskuntaa.”

Ida Vakkuri, vastuullisuusjohtaja, Sweco

Tutkimus: Suomalaisten käsitys vihreästä siirtymästä vaihtelee

Suomi on sitoutunut kunnianhimoiseen ja arvokkaaseen tavoitteeseen saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä ja pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen vuoteen 2030 mennessä.

Näiden tavoitteiden toteutumisessa avainasemassa on vihreä siirtymä eli muutos kohti ekologisesti kestävästä taloudesta ja kasvusta, joka perustuu fossiilittomiin ja kiertotalouteen sekä luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin.

Vihreällä siirtymällä on ratkaiseva merkitys Suomelle. Se synnyttää uusia teknologioita, kestävästä energiantuotannosta ja infrastruktuuria, innovatiivisia rakentamisen ratkaisuja sekä hyvinvointia edistävästä kaupunkikehityksestä. Vihreällä siirtymällä on myös merkittävä vaikutus yhteiskunnan kantokykyyn, sillä se parantaa ilmastonmuutokseen varautumista, tuo Suomeen uusia työpaikkoja ja vahvistaa siten kansallista resilienssiä.

Tämän vuoksi tutkimme, mitä suomalaiset ajattelevat vihreästä siirtymästä ja kuinka he ymmärtävät sen laajuuden. Toteutimme marraskuussa 2023 kyselyn, johon keräsimme 2000 vastaajan ajatuksia ja näkemyksiä vihreästä siirtymästä. Selvitimme, miten vastaajat suhtautuvat omaan sekä yhteiskunnan tulevaisuuteen ja millaisena he näkevät vihreän siirtymän roolin.

Tuloksista käy ilmi, että ihmisten ymmärrys vihreästä siirtymästä vaihtelee huomattavasti. Aihe mielletään ennen kaikkea energia-alan murroksena, mutta huomattavasti harvempi ajattelee sillä olevan vaikutusta esimerkiksi rakennusteollisuuteen, vaikka alalla on suuri päästövähennyspotentiaali ja kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen tulee vähentämään yhteiskunnan energiankulutusta merkittävästi.

Mikäli ymmärrys vihreästä siirtymästä on liian kapea-alainen, vaikuttaa se ihmisten käsitykseen siirtymän merkittävydestä tai toteutumisen mahdollisuuksista. Tuloksista ilmeneekin, että vaikka puolet suomalaisista sanoo vihreän siirtymän olevan välttämätöntä, ainoastaan 28 % on luottavaisia sen toteutumiseen.

Me Swecolla uskomme vihreän siirtymän paitsi toteutuvan, myös vahvistavan Suomen kantokykyä ja kriisinkestävyyttä sekä tuovan yhteiskunnallista vaurautta ja vientituloja.

”Meidän alamme yritysten ja koko teknologiateollisuuden on eturintamassa viestittävä vihreästä siirtymästä selkeämmin jokaiselle suomalaiselle. Se luo uusia työpaikkoja ja taloudellista kasvua Suomelle. Vihreä siirtymä lisää energiatehokkuutta, ja se on myös kiertotaloutta ja resurssiviisautta, luontopohjaisia ratkaisuja kaupungeissa, asumisen energiatehokkuutta ja ketterämpää joukkoliikennettä.”

Erik Skogström, toimialajohtaja, Teollisuus ja energia, Sweco

Näin tutkimus tehtiin

- Swecon tilaamassa kansalaiskyselyssä kartoitettiin suomalaisten tulevaisuuden uskoa sekä ennen kaikkea suomalaisten ymmärrystä ja asenteita vihreää siirtymää kohtaan.
- Tutkimuksen data kerättiin Bilendi Oy:n kuluttajapaneelissa 10.11.2023–16.11.2023 välisenä aikana.
- Tutkimus kohdistettiin 18–74-vuotiaille suomalaisille ja loppunäyte rakennettiin kansallisesti väestöä edustavaksi iän, sukupuolen ja alueen mukaan (n = 2000). Data on painotettu (painokertoimet välillä 0,75–1,25).

Suomalaiset toivovat ymmärrettävää keskustelua vihreästä siirtymästä

Vihreästä siirtymästä keskustellaan aktiivisesti, ja selvä enemmistö suomalaisista (85 %) muistaa kuulleensa vihreästä siirtymästä. Pääasiallisena tietolähteenä suomalaisille toimii perinteinen uutismedia, kuten sanomalehdet, televisio ja radio. Joka kolmas suomalainen muistaa kuulleensa vihreästä siirtymästä myös sosiaalisen median kautta. Tässä ryhmässä korostuvat etenkin 18–24-vuotiaat suomalaiset (54 %).

Tämän lisäksi on olemassa joukko suomalaisia, joille vihreä siirtymä on aiheena tuntematon: 15 prosenttia kertoo, ettei muista kuulleensa vihreästä siirtymästä mistään lähteestä. Tietämättömyys korostuu etenkin 45–54-vuotiaiden naisten keskuudessa, joista 26 prosenttia ei ole kuullut vihreästä siirtymästä laisinkaan.

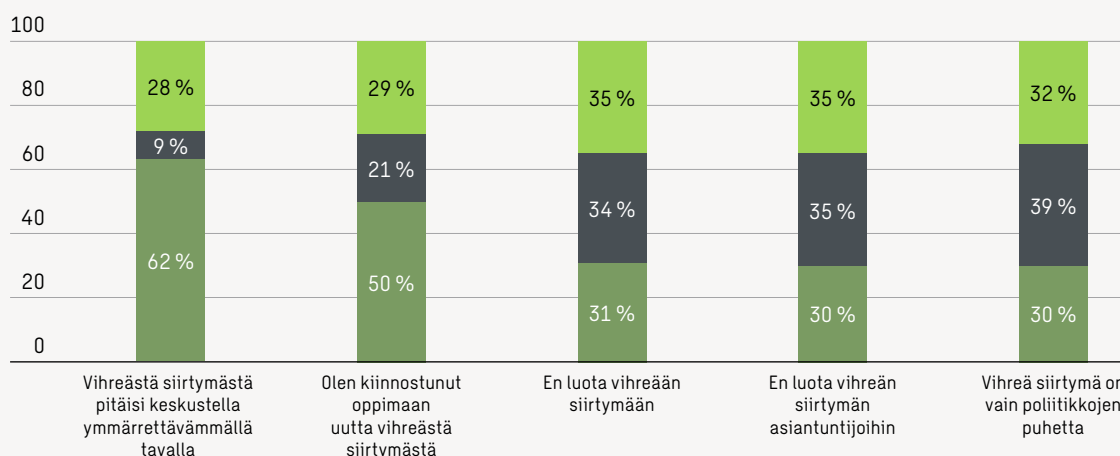
Pohjanmaan maakunnissa vihreästä siirtymästä on kuultu enemmän kuin muissa maakunnissa. Tämä johtuu hyvin todennäköisesti alueella olevasta teollisuudesta ja vihreän siirtymän hankkeista.

Vaikka suurin osa suomalaisista on kuullut vihreästä siirtymästä, vain 41 prosenttia kokee ymmärtävänsä, mitä se tarkoittaa. Lopuista lähes kolmasosa (30 %) kokee ymmärtävänsä asian huonosti tai ei lainkaan, ja muut olivat tietämyksensä tasosta epävarmoja.

Joka toinen (50 %) suomalainen on kiinnostunut oppimaan uutta vihreään siirtymään liittyen. Ymmärrykselle on silti yksi haaste: aiheen koetaan olevan kovin vaikeaselkoinen. Iso osa suomalaisista (62 %) toivookin, että vihreästä siirtymästä puhuttaisiin ymmärrettävämällä tavalla. Merkittävä osa myös pitää vihreään siirtymään liittyvää keskustelua jopa tuomitsevana (42 %) ja stressaavana (40 %).

Lähes puolet (48 %) suomalaisista on kuitenkin sitä mieltä, että aiheen ympärillä käytävä keskustelu on hyödyllistä. Lisäksi 22 prosenttia kertoo seuraavansa aktiivisesti vihreään siirtymään liittyvää keskustelua ja 13 prosenttia ottaa myös itse osaa keskusteluun.

”Asteikolla 1–5, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?” / total n = 2000

- Melko / täysin samaa mieltä (4+5)
- Melko / täysin eri mieltä (1+2)
- En samaa enkä eri mieltä / eos (3)

”Vihreän siirtymän ympärillä käytävä keskustelu saattaa joskus tuntua syyllistävältä. Emme kuitenkaan halua kenenkään kokevan näin, vaan ymmärtävän, että vihreä siirtymä on välttämättömyys ja kansakuntamme etu.”

Elise Ruohonen, liiketoimintajohtaja, Infra ja liikenne, Sweco

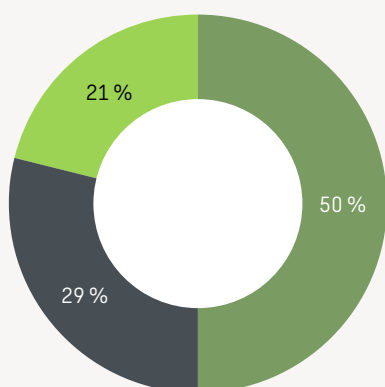
Suomalaisten suhtautuminen vihreään siirtymään onkin varsin ristiriitaista. Tämä näkyy siinä, kuinka luottavaisesti suomalaiset suhtautuvat vihreän siirtymän toteutumiseen. Vastaajista joka toinen pitää vihreän siirtymän toteutumista välttämättömänä, mutta vain neljännes (28 %) suhtautuu sen toteutumiseen luottavaisesti. Tämä määrä on pienempi kuin epäluottavaisesti suhtautuvien (34 %).

Epäluuloisuus korostuu erityisesti yli 55-vuotiaissa miehissä, joista jopa 41 prosenttia ei luota vihreän siirtymän toteutumiseen.

Epäluulo näkyy myös siinä, että noin joka kolmas suomalainen ei luota vihreän siirtymän asiantuntijoihin (30 %) ja kokee, että vihreä siirtymä on vain politikkojen puhetta (30 %).

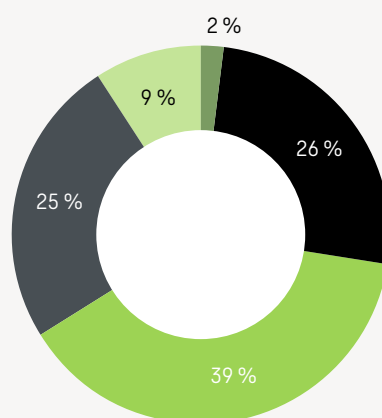
Puolet suomalaisista pitää vihreän siirtymän toteutumista välttämättömänä mutta vain 28 % suhtautuu sen toteutumiseen luottavaisesti.

”Pidätkö vihreän siirtymän toteutumista välttämättömänä suomalaisen yhteiskunnan kannalta?” / total n = 2000

■ Kyllä
■ En
■ En osaa sanoa

”Kuinka luottavainen olet vihreän siirtymän toteutumiseen?” / total n = 2000

■ Erittäin luottavainen
■ Melko luottavainen
■ En luottavainen tai epäluottavainen
■ En kovinkaan luottavainen
■ En lainkaan luottavainen

Vihreä siirtymä nähdään välttämättömänä, mutta kaikkia sen hyötyjä ei tunnisteta

Vihreä siirtymä kattaa paljon muutakin kuin pelkästään uudet energiaratkaisut

Sweco tekee päivittäisessä työssään valtavasti rakentamiseen liittyviä ratkaisuja, jotka ovat osa vihreää siirtymää. Rakentamisen kiertotalous ja resurssitehokkuus ([Keran Hallit](#)), energiatehokkaat ratkaisut ([Raksilan energiavisio](#)), vähähiilinen rakentaminen ([Ruskeasuon varikko](#)), hyvinvointia edistävä kaupunkisuunnittelu ([Raide-Jokeri](#)) ja biodiversiteettiä tukeva kaavoitus ([Pihlajaniemi](#)) ovat vain muutamia esimerkkejä, jotka edistävät suoraan vihreää siirtymää.

Onkin tärkeää, että suomalaisille viestitään näiden esimerkkien kautta, että vihreä siirtymä on jo käynnissä ja mahdollista toteuttaa.

Tutkimuksen mukaan suomalaiset tunnistavat vihreän siirtymän hyödyt, mutta ne tunnetaan varsin kapealaisesti. Peräti 82 prosenttia suomalaisista kokee, että vihreä siirtymä hyödyttää suomalaista yhteiskuntaa.

Suurimmat hyödyt nähdään luonnonvarojen parempana riittävytenä (49 %) sekä energian ja sähkön ilmastoystävällisyytenä (44 %), mikä osoittaa, että suomalaisten mielissä vihreä siirtymä liittyy kaikista vahvimmin energiamurrokseen. Toisaalta taas vain harva tunnistaa vihreän siirtymän vaikutukset Suomen kriisinkestävyydelle (13 %) tai rakentamiselle (8 %).

”Rakennusalalla on myös iso rooli vihreän siirtymän toteutumisessa. Esimerkiksi rakennusten energiankulutus ja siihen vaikuttaminen on yksi merkittävimmistä askelista kohti kestävämpää yhteiskuntaa. Samoin se, miten rakennetaan, kuten rakennusmateriaalien valinta, rakentamisen kiertotalous, kaavoitus ja maankäyttö vaikuttavat resurssitehokkuuteen ja siten ilmastonmuutoksen ja energiankulutuksen hillintään sekä luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen.”

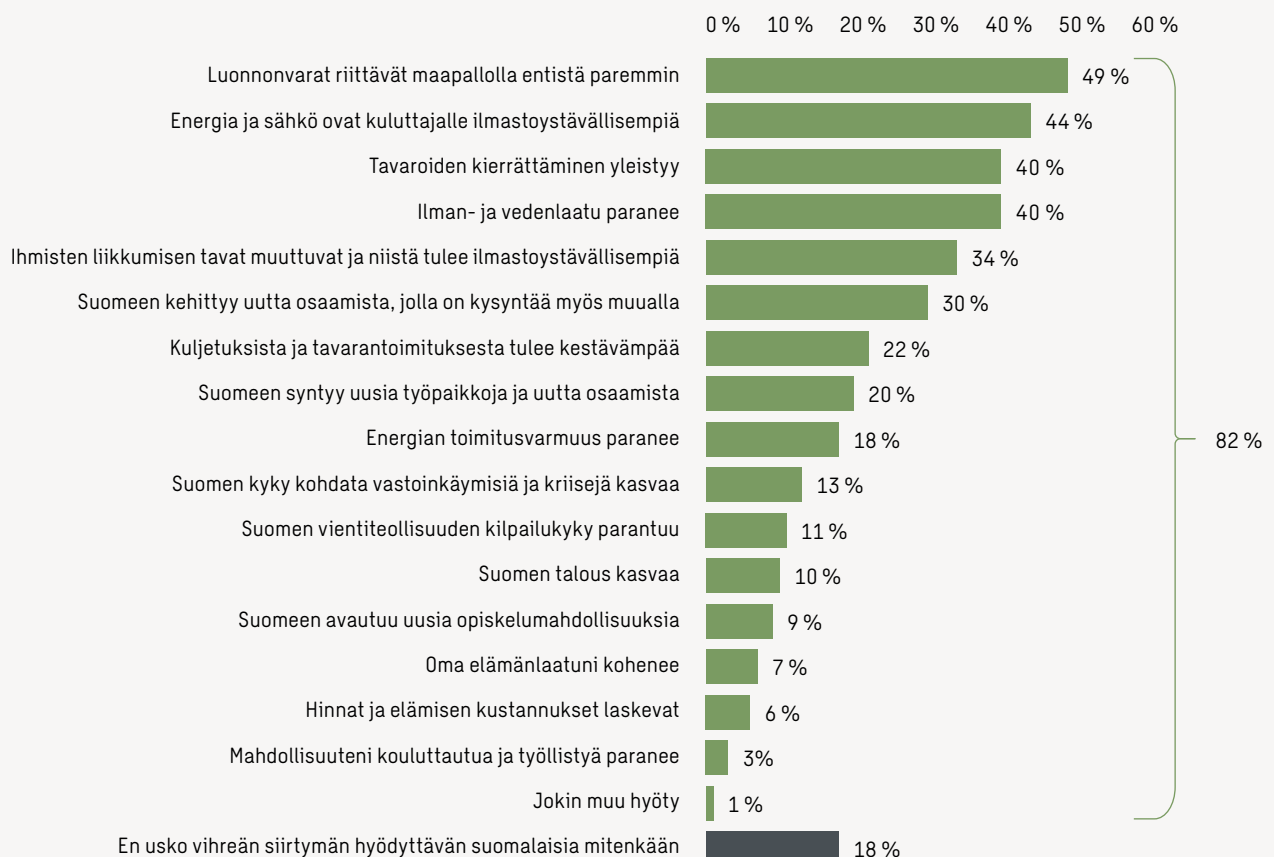
Jenni Lautso, toimialajohtaja, Arkkitehtuuri ja kaupunkisuunnittelu, Sweco

”Jos meidän haasteenamme yhteiskunnassa olisi vain ilmastonmuutos, se olisi taklattavissa energiamurroksen ratkaisulla. Mutta ongelmana on samaan aikaan luonnon kantokyky. Kaikki investoinnit, mitä meidän alallamme rakentamisessa ja kaupunkisuunnittelussa sekä teollisuudessa tehdään, kohdistuvat käytännössä luontoon. Vihreä siirtymä tarkoittaa myös, ettemme voi ylikuluttaa luonnonvaroja, vaan meidän on tehtävä nykyisillä resursseilla yhä enemmän.”

Elise Ruohonen, liiketoimintajohtaja, Infra ja liikenne, Sweco

82% uskoo vihreän siirtymän hyödyttävän suomalaisia ainakin jollain tavoin. Eniten vihreän siirtymän uskotaan hyödyttävän suomalaisia luonnonvarojen riittävyyden, energian ilmastoystävällisyyden, kierrätyksen ja ilman- ja vedenlaadun parantumisen myötä.

”Mitä hyötyä vihreästä siirtymästä on suomalaisille? Valitse seuraavista ne hyödyt, joiden uskot toteutuvan vihreän siirtymisen myötä.” / total n = 2000

”Moni suomalainen ajattelee, että vihreä siirtymä lisää elinkustannuksia. Ymmärrän hyvin, että nykyisessä maailmantilanteessa suomalaiset pelkäävät asumisen ja liikkumisen kallistumista. Me Swecolla teemme esimerkiksi energiapuolella hankkeita, joilla pystymme laskemaan arjen kustannuksia.”

Riku Maidell, kestävän kehityksen liiketoimintajohtaja,
Talot ja kiinteistöt, Sweco

Vihreällä siirtymällä koetaan olevan vaikutusta suomalaisten elämään. Noin joka kolmas suomalainen (34 %) kokee vihreän siirtymän näkyvän jo nyt omassa elämässään.

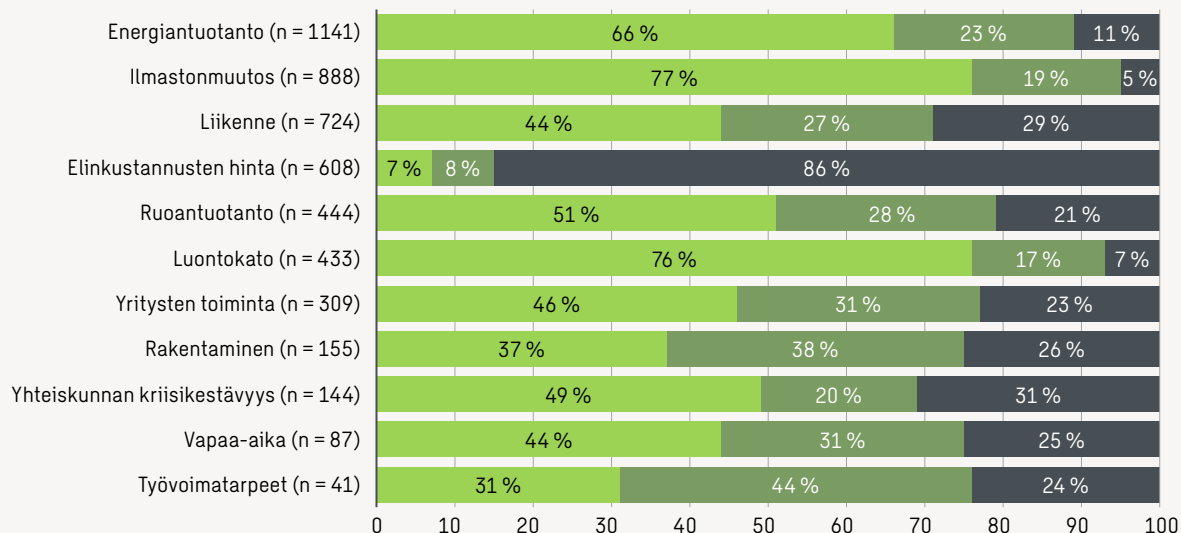
Ne, keiden elämään vihreä siirtymä jo vaikuttaa, tulkitsevat sitä omista valinnoistaan ja arjestaan käsin. Vihreä siirtymä näyttäytyy suomalaisille konkreettisina tekoina, kuten kierrättämisenä, vihreän sähkön käyttämisenä, sähkö-/hybridiautoina, aurinkopaneeleina, maalämpönä, ilmalämpöpumpuina, julkisen liikenteen käyttämisenä sekä lihan vähentämisenä.

Tästä huolimatta suomalaiset eivät koe, että vihreän siirtymän edistäminen olisi pääasiallisesti yksilöiden vastuulla. Tätä mieltä on vain 17 prosenttia suomalaisista. Sen sijaan 39 prosenttia kokee, että vihreän siirtymän edistäminen on ennen kaikkea kollektiivinen vastuu, johon kaikkien tulee osallistua. Valtioiden ja EU:n vastuuta korostaa noin kolmasosa suomalaisista (32 %) ja yritysten noin neljäsosa suomalaisista (23 %).

Merkittävää on myös se, että valtaosa suomalaisista ei yhdistä työpaikkoja ja oman osaamisen kehittämistä vaikutusmahdollisuuksiksi vihreään siirtymään ja sen edistämiseen. Vihreän siirtymän vaikutuksista suomalaisia huolestuttaa eniten hintojen mahdollinen nousu. Yli neljäsosa (26 %) vastaajista pelkää vihreän siirtymän vaikuttavan negatiivisesti elinkustannuksiin. Tärkeää on kuitenkin muistaa, että vihreän siirtymän myötä kehitetään myös paitsi kestävämpiä mutta myös kustannustehokkaampia innovaatioita esimerkiksi lisäämällä materiaalien kierrätystä.

Asioissa, joihin vihreän siirtymän koetaan vaikuttavan eniten, vaikutukset nähdään pääasiallisesti positiivisina tai neutraaleina lukuun ottamatta elinkustannusten hintaa.

”Vastasit vihreän siirtymän vaikuttavan eniten alla oleviin asioihin. Koetko vihreän siirtymän aikaansaamisen, näihin asioihin liittyvien vaikutusten olevan positiivisia, negatiivisia vai neutraaleja?” / total n = 1141-41

Biodiversiteetti on pääroolissa Pihlajaniemen asemakaava-alueen kehittämässä Turussa

Turun kaupunki tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2029 mennessä. Tämä näkyy myös rakennushankkeiden suunnitelmissa: Turussa on laadittu Pihlajaniemen alueelle asemakaavamuutos, jonka tavoitteena on rakentaa aluetta ympäröivään kaupunkirakenteeseen liittyvä uusi kaupunginosa ilmastoviisaasti ja luontoarvot huomioiden. Sweco on monialaisesti mukana Senaatti-kiinteistöjen kumppanina vahvistamassa Turun kaupungin ilmastotavoitteita.

Sweco on laatinut asemakaavan pohjalta suunnitelualueelle katu- ja puistosuunnitelmat sekä katujen ja puistojen rakentamissuunnitelmat, jotka käsittävät alueen katujen, vesihuollon, puistojen sekä hulevesien suunnittelun. Rakennesuunnittelijat ja arkkitehdit ovat laatineet suunnitelmat katseluterassista, paviljongista sekä neljästä sillasta, jotka yhdessä jalankulku- ja pyöräilyreittien kanssa muodostavat virkistys-, huolto- ja pelastustiereitistön.

Kiertotalous ohjaa Keran Hallien purkamista: yli 4000 tonnia terästä ja 72 000 tonnia betonia uudelleenkäyttöön

Inex Partnersin entinen logistiikkakeskus Espoon Kerassa puretaan kahdessa vaiheessa 2022–2025. Purkumateriaaleista pyritään kierrättämään mahdollisimman suuri osa, ja siksi purkamisen alussa tarvittiin Swecon määrä- ja kustannusasiiantuntijoiden tuottamaa tietoa.

Espoon kaupungin tavoitteena on kehittää Keraa kestävä kaupunkikehityksen edelläkävijäalueena, joten myös purku-urakassa korostuvat kestävä kehityksen tavoitteet. Purkamisen ensimmäisestä vaiheesta saatiinkin kiertoon yli 4000 tonnia terästä ja 72 000 tonnia betonia, joita hyödynnetään alueen uudelleenrakentamisen yhteydessä.

Keran alueen rakentaminen käynnistyi vuonna 2023. Alueesta on tulossa kestävä kaupunkirakentamisen malliesimerkki ja noin 14 000 asukkaan kotikaupunginosa.

Kohti kestäväää muutosta

Nykyistä kattavampi keskustelu vihreästä siirtymästä on välttämätöntä, jotta voimme ymmärtää paremmin sen monet vaikutukset Suomen vientikyvyille ja talouskasvulle. Vihreä siirtymä ei ole välttämätön pelkästään luonnon tai ympäristön kannalta, vaan se on myös taloudellisesta näkökulmasta elintärkeä sijoitus Suomen tulevaisuuteen.

Kyselyn tuloksista ilmenee, että suomalaisten vihreän siirtymän ymmärrykseen vaikuttaa se, millaisia vihreän siirtymän hankkeita heidän omalla asuinalueellaan on käynnissä.

Esimerkiksi Uudellamaalla vihreän siirtymän tarve korostuu enemmän kuin muualla Suomessa, mutta sen toteutukseen suhtaudutaan epäilevämmiin. Tämä voi johtua siitä, että vihreä siirtymä kytketään vahvemmin teollisuuteen ja energiamurrokseen, jotka eivät näy yhtä vahvasti isoissa kaupungeissa. Haluamme lisätä kaupunkilaisten ymmärrystä siitä, että vihreä siirtymä on myös kestäväää kaupunkikehitystä, ketterää julkista liikennettä ja luonnon monimuotoisuuden tukemista.

Pohjanmaalla taas sekä tietoisuus vihreästä siirtymästä että luottamus sen toteutumiseen on korkeampaa koko maan keskiarvoon verrattuna. Tämä johtunee alueen

merkittävästä vihreän siirtymän teollisuudesta, kuten merituulivoimahankkeista ja akkuteollisuuden projekteista. Alueella on myös paljon vihreän siirtymän työpaikkoja.

Suurin osa suomalaisista lähestyykin vihreää siirtymää juuri oman arjen kokemusten kautta.

Vihreän siirtymän ilmenemismuotoina omassa elämässä mainitaan useimmin kierrätys, vihreä sähkö, autottomuus tai julkisen liikenteen suosiminen, lihan vähentäminen sekä vastuullisemmat ostovalinnat.

Sitä vastoin kenenkään vastauksista ei tule ilmi, että yksilö voisi valita vihreän siirtymän tekoja tekevän työpaikan. Vihreän siirtymän parissa on kuitenkin tarjolla paljon työpaikkoja ja toimeentuloa. Yrityksillä on tärkeä rooli vihreän siirtymän mahdollistamisessa, ja sopivan työnantajan palveluksessa voi aidosti vaikuttaa asioihin.

Meidän suunnittelijoiden pitääkin yhdessä urakoitsijoiden, teollisuuden, kuntien sekä muiden alan organisaatioiden ja työnantajien kanssa kehittää yhteiskunnan resilienssiä. Tehdessämme tätä yhdessä luomme muutoksen ja pärjäämme muuttuvassa maailmassa.

Tutustu Swecon vihreän siirtymän palveluihin

Yhdessä asiakkaidemme ja asiantuntijoidemme voimin tartumme kaupungistumisen haasteisiin ja digitalisaation mahdollisuuksiin ja luomme ratkaisuja, jotka edistävät kestävämmän yhteiskunnan kehittämistä.

Asiakkaidemme menestys on meille ensiarvoisen tärkeää. Siksi jokainen tiimi ja yksittäinen asiantuntijamme työskentelee läheisessä yhteistyössä asiakkaidemme kanssa ymmärtääkseen heidän erityistarpeitaan ja hyödyntääkseen omaa osaamistaan parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaidemme eduksi.

Olemme asiakkaillemme luotettu kumppani, joka ratkaisee heidän haasteensa niiden mittaluokasta ja sijainnista riippumatta.

Transforming society together

SWECO